

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מעילה דף יח.

הערלה וכלאי הכרם, האם מצטרפים זה עם זה? [תוד"ה תני].

כשהאיסור בתערובת (המשנה בערלה)	כשהאיסור בעין (משנתנו)	
מצטרפים לכזית ללקות על זה	מצטרפים לכזית ללקות על זה	לתנא קמא
אין מצטרפים ולא לוקה	אין צריכים צירוף דלוקה בכל שהוא	לר' שמעון

מה דין הבגדים דלהלן?

בהצטרפו בכמה מטמא ¹	ועם מי מצטרף	בכמה טומאתו	
בד' על ד' טפחים	עם השק	בג' על ג' אצבעות	הבגד
בה' על ה' טפחים	עם העור	בד' על ד' טפחים	השק
בו' על ו' טפחים	עם המפץ	בה' על ה' טפחים	העור
-----	-----	בו' על ו' טפחים	המפץ

האם בדברים דלהלן צריך שגם יהנה בשוה פרוטה² וגם יפגום, כדי לעבור באיסור מעילה?

שיפגום	שיהנה	
לא בעינן	בעינן	דבר שאין בו פגם - תכשיטי וכלי זהב
בעינן ³	בעינן	דבר שיש בו פגם - בגדים הפנימיים והחיצוניים
לרבנן: בעינן לר' עקיבא: לא בעינן	בעינן	דבר שיש בו פגם רק לאחר זמן ⁴ - בגד אמצעי ומלמלא ⁵
לא בעינן	לא בעינן	בשנוי רשות - שמוציא מרשות הקדש לרשות אחרת

¹ דהיינו שמתמאים כקל שבשניהם, (ככל שהטומאה צריכה שיעור יותר גדול - הוא קולא). אכן מבואר בגמ', שאם קיצע מכולן (דהיינו שחתך משהו מכל מין ומין ועשה מכולם בגד), אם חישב עליו למשכב (כגון שחישב לתופרו לטלאי לכסת), מטמא בשלשה טפחים. ואם חישב עליו למושב (שחישב לעשותו טלאי לבגד), מטמא בטפח. ואם חישב עליו לאחיזה (להגן על אצבעותיו) מטמא אפ"י בכל שהוא.

² דין הנאה מהקדש הוא בפרוטה, ואפ"י בדבר אכילה שלא היה בו כזית ג"כ מעל.

³ ואם פגם ולא נהנה, לא מעל דבעינן דומיא דתרומה שנהנה.

⁴ ובתוס' (ד"ה במאי) הביאו פירוש, שבאמת הוא נפגם מיד - רק שלא ניכר פגמו אלא לאחר זמן. והוכיחו כפירוש זה, דאם הוא דבר שאין בו פגם עתה אלא רק לאחר זמן, אדרבה חשיב עתה כדבר שאין בו פגם, וכדלהלן (דף יט.). גבי זהב, דאמרינן שגם הוא נפגם לאחר זמן.

⁵ דכיון שהוא בגד יקר מאד העשוי מפתן אין דרך ללבושו הרבה, וגם נזהר בלבישתו, ולכך אינו נפגם מיד, (או לתוס' אינו ניכר פגמו מיד).

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מעילה דף יח:

מה הן הד' לימודים לענין מעילה, ומדוע צריך לכל לימוד?

למה נצרך ללמד	הלימוד	
דיש מעילה בנהנה ולא פגם (בדבר שאין בו פגם)	מסוטה, דכתיב (במדבר ה: יב): "איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל"	א. אין מעילה אלא שינוי
דבדבר שיש בו פגם בעיני שיפגום ¹ , ויש מעילה בשינוי רשות גם בלא הנאה	מע"ז, דכתיב (ד"ה א, ה: כה): "וימעלו באלהי אבותיהם ויזנו"	ב. אין מעילה אלא שינוי
(א) פוגם ונהנה - ולא מזיק ² . (ב) דוקא בתלוש. (ג) יש שליחות במעילה ³	מתרומה, בגז"ש "חטא" "חטא"	ג.
(א) אכילתו ואכילת חברו - מצטרפים ⁴ (ב) שתי מעילות אפי' לזמן מרובה - מצטרפים. (ג) המוציא מקדש לקדש מעל	ממעילה עצמה, דכתיב (ויקרא ה: טו): "תמעל מעל"	ד.

¹ כן מבואר בגמ' לקמן (דף יט.), אלא שהוקשה לתוס' (לפי גירסת השטמ"ק אות ל"ה), דבשביל מה מביא פסוק מדברי קבלה (דהיינו מדברי נביאים בדברי הימים) לעצם הדבר שאין מעילה אלא שינוי (כלומר, דהגם שצריך את ההיקש לע"ז ללמד שבדבר ששייך בו פגם אינו חייב עד שיפגום. מ"מ מלשון הגמ' משמע שאנו לומדים מע"ז גם את עצם הדבר ש"אין מעילה אלא שינוי" ועל זה קשה לתוס' למה מביא עוד פסוק מדברי קבלה. ומתמצים שלא נחשוב שדוקא דומיא דסוטה שיש הנאת הגוף מעצם השינוי דהסוטה נהנית, אבל בלוקח חפץ במעות של הקדש, שאינו נהנה הנאת הגוף מעצם השינוי אלא שהרויח חפץ, נימא שאין בזה מעילה. וכן גבי נתן לחברו, שלא נהנה גופו מההוצאה. קמ"ל הלימוד מע"ז שיש שינוי בשינוי רשות גם בלא הנאה, ולכך במעילה אם שינה רשות מעל גם בלא הנאה. [וכן פירשו גם התוס' להלן (דף יט. ד"ה אקשיה). אכן רש"י בכל הסוגיא לא הזכיר שיש לימוד מע"ז לענין מעילה בשינוי רשות (וכפשטות לשון הגמ' שלא הזכירה זאת, להלן בדף יט.). וצ"ע לשיטתו מהיכן ילפינן ליה, והאריכו בזה האחרונים].

² ובכלל זה למדנו ג"כ, שאין חיוב מעילה אלא: (א) כשהפוגם עצמו ינהנה. (ב) שיהנה מהדבר הנפגם דוקא ולא שההנאה תהיה מדבר אחר. (ג) שפגימתו והנאתו תהיה בשעה אחת.

³ ואם עשה השליח שליחותו - בעל הבית מעל ולא השליח, וכמו שמצינו בתרומה שמועיל לתרום עיני שליח.

⁴ כגון שאכל הוא בחצי פרוטה, וכן האכיל לחברו בחצי פרוטה מצטרפים לפרוטה לחייבו במעילה. וכן הנאתו והנאת חברו על דרך זו. וכן מצטרפים בדרך זו גם לזמן מרובה (שנהנה הוא עכשיו ונתן לחברו להנות אחר זמן). וכתבו התוס' (בד"ה אכילתו), דהא דאמרין הכא דאכילתו ואכילת חברו מצטרפים, מיירי בכה"ג שהאכיל לחברו ממש, ולא רק שצוה לו לאכול, דהגם שיש שליחות במעילה, היינו דוקא לענין הוצאה מהקדש, אבל על ההנאה אין שייך שליחות - דלא מצינו בכל התורה דזה נהנה וזה מתחייב. אי נמי י"ל דגם עיני שליחות חייב, דמעת שהגביה חברו את המאכל בצויו הוציאו חברו מרשות הקדש, ועל זה עצמו מעל המשלח. ומצטרף מעילת המשלח ומעילת השליח לשיעור.